

Svar på skriftligt spörsmål SSS 39/2026 rd

Svar på skriftligt spörsmål om vinstutdelning från Fingrid, elöverföringsavgifter och utveckling av elnätet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 39/2026 rd undertecknat av riksdagsledamot Matias Mäkynen /sd m.fl.:

Ämnar regeringen, när statens ägarandel ökar, stärka ägarstyrningen och utöka det strategiska intresset även med den industripolitiska uppgiften att trygga elöverföring till skäligt pris, ämnar regeringen främja förverkligandet av investeringar i stamnätet och förebygga nätavgiftshöjningar genom att genomföra det huvudägarskap som beslutades redan vid ramförhandlingarna 2024 och ämnar regeringen utöva ägarstyrning i bolaget så att bolaget för egen del främjar skälighet i elöverföringspriserna och agerar i samma anda i vilken reformerna av elmarknadslagen gjordes, alltså strävar efter att se till att avgifterna hålls skäliga?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Fingrid Abp är ett bolag av strategiskt intresse för staten, där det strategiska intresset består av att trygga elöverföringens och elsystemets funktion och störningsfrihet under alla omständigheter. Fingrid är en systemansvarig stamnätsinnehavare enligt elmarknadslagen och sköter en lagstadgad offentlig förvaltningsuppgift. Det svarar för att hantera den nationella elbalansen. Bolaget har väsentlig betydelse för försörjningsberedskapen inom energiförsörjningen och den nationella säkerheten som en del av den nationella övergripande säkerheten. I och med aktieaffären stärks statens styrning i det strategiska intressebolaget då ägar- och röstandelen ökar. Staten blir i och med affären bolagets enda ägare av A-aktier och staten kommer i framtiden att ha rätt att utse fyra av fem styrelsemedlemmar. Som en del av helhetslösningen avser staten i ett andra skede konvertera en del av de A-aktier som det köpt till nya B-aktier som kan köpas av OP så att staten behåller en B-aktie. I och med detta ska finansministeriet som ägare av B-aktier i framtiden ha förköpsrätt enligt aktieägaravtalet till B-aktier när aktier säljs till utomstående. Med detta helhetsarrangemang utökar staten således sina möjligheter inför eventuella kommande ägarförändringar i kritiska infrastruktur. Med förköpsrätten enligt aktieägaravtalet kan staten i framtiden säkerställa att ägandet inte går över till en utomstående aktör i situationer där aktieägaravtalet inte skulle ge möjlighet att förbjuda affären.

Det strategiska intresset i Fingrid Abp fastställs i statsrådets ägarpolitiska principbeslut Hållbar tillväxt genom statligt innehav. Affären stärker statens förmåga att se till att det strategiska intresset förverkligas i bolagets styrning. Affären påverkar inte det strategiska intresset i sig och avsikten är inte att uppdatera det strategiska intresset i och med affären.

Vad gäller investeringarna i stamnätet har bolaget i oktober 2025 uppdaterat sin tioåriga investeringsplan för utveckling av stamnätet för åren 2026–2035. Investeringsprogrammet har under 2020-talet på en kort tid vuxit från en miljard till 5,2 miljarder. Genom detta möjliggörs uppskattningsvis 10 gigawatt ny industriell elförbrukning i Finland. Fingrid bygger elnätsinfrastruktur efterfrågebaserat enligt principen för likvärdig behandling av kunderna. Fingrids investeringar har i första hand riktats till de områden där det finns konkreta projekt som kommit långt i fråga om planläggningen.

Vad gäller säkerställandet av investeringsförmågan styrde finansministeriet med sitt brev 15.5.2025 Fingrid Abp (nedan Fingrid) att ta i beaktande statens mål för säkerställande av bolagets investeringsförmåga, vilka stakades ut i regeringens halvtidsöversyn och det finanspolitiska ministerutskottet. Ett centralt mål var att utöka Fingrids investeringsprogram i stamnätet med cirka en miljard euro, till 5,2 miljarder euro. Staten som ägare inledde också våren 2025 ägarstrategiska samtal med Fingrids övriga aktieägare om målen för skalning och påskyndande av investeringsprogrammet för stamnätet samt dess finansieringsalternativ. I Fingridkoncernens översikt 1.1–30.9.2025 uppskattade bolaget att bruttoinvesteringarna under 2025–2028 uppgår till cirka 2,0 miljarder euro.

Utökandet av Fingrids investeringsprogram har diskuterats i ägardialoger mellan finansministeriet och Fingrids styrelseordförande samt vid Fingrids aktieägarmöten på våren och hösten 2025. Att genomförandet av investeringsprogrammet framskrider har följts upp aktivt vid ordförandemöten.

Fingrid har uppdaterat bolagets långsiktiga elsystemvision till 2040 och publicerat en plan för utveckling av stamnätet för åren 2026–2035, där man identifierat sådana investeringar i elnätet som kommer att behövas vid ett flertal potentiella framtidsscenarier.

Bolagets balansräkning har gjort det möjligt att inleda ytterligare investeringar i stamnätet i linje med den utökning av investeringsprogrammet som beskrivs ovan. Ett eventuellt kapitaliseringsbehov har diskuterats vid ordförandemöten mellan finansministeriet och Fingrids styrelse samt vid aktieägarmöten under 2025. Bolaget och dess styrelse har tills vidare inte lyft fram kapitaliseringsbehov.

Enligt 24 § i elmarknadslagen ska prissättningen av nättjänsterna vara skälig enligt en helhetsbedömning. Energimyndigheten som behörig myndighet övervakar nätbolagens

prissättning som helhet i fyraårsperioder. Myndigheten har för åtta år i förväg bekräftat till el- och naturgasnätbolagen de metoder baserat på vilka övervakningen utförs. Övervakningen grundar sig på el- och naturgasmarknadslagstiftningen och sådana metoder för övervakning av skälig prissättning som Energimyndigheten fastställt utifrån denna samt på rättspraxis. Höjningstaket på 8 procent enligt 26 a § i elmarknadslagen gäller även stamnätsinnehavaren.

Helsingfors 11.3.2026

Finansminister Riikka Purra